

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor pošta in iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravnih stvari, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Pravda Čehom, potem nam!

V zadnji seji budgetnega odseka državnega zbora 9. febr. je izrekel minister Conrad nekoliko zelo važnih besedij, namreč on je v imenu vlade jako odločno obljubil, da se lanska resolucija glede glavne češke narodne terjatve, ravnopravnosti na praškem vseučilišču tako rekoč uže izpolnjuje ali pričinja in da vlada nje opravičenost popolnem priznava. Ker je bila tu omenjena češka resolucija lani sklenena ravno tačas kakor znana dr. Vošnjakova slovenska, in zadnje leto ravno tako v nemar puščena kakor naša, upamo tedaj Slovenci enak vladen odgovor v kratkem slišati in upamo tudi, da nas bodo bratje Čehi v tej naši terjatvi odločno podpirali, dobro vedoč, da naša stvar nij le slovenska ampak da je tudi avstrijsko-slovanska stvar.

Poročevalec Jeriček je namreč v budgetnej seji omenil češke resolucije lani sklenene v državnem zboru, ki je terjala, da naj se ozira na potrebe češkega naroda po višji izobrazbi ter je vprašal vlado, kaj je storila doslej glede praškega vseučilišča in kaj da misli v prihodnjosti storiti. Minister Conrad je odgovarjal, da resolucija od vlnskega leta nij bila tako točna, da bi vlada mogla v njej najti konkretni povod za obravnavo. Vlada pa priznava zdaj opravičene terjatve češkega naroda glede izobraževanja v materinem jeziku tudi na vseučilišču, katera pravica je zagotovljena v državnih osnovnih postavah. Ona priznava tudi, da je s hvalevrednim napredkom češke literature in gojenjem vednostij v zadnjih desetletjih in s priznanimi uspehi, s katerimi se more zdatno število mož češkega naroda s kvalificiranjem za učne stolice na visokih šolah izkazati, možnost dana ali pripravljena, da se te opravičene terjatve tudi uslišijo. Brez vprašanja se ima tak zavod, ki bi zadostoval tem terjatvam, ustvariti v Pragi, da bi imeli češki dijaki priliko, učiti se posamnih strok v drugem deželnem jeziku in v materinščini pripravljati se za svoj poklic in s tem združene državne preskušnje. Da bi se ta cilj dosegel in sporazumljenje mej profesorji, sklicala je vlada komisijo v Pragi, ki bode prevdarjala in predlagala posamnih določb, ki bi se pokazale potrebne, ako bi se osnovalo in odprlo v Pragi vseučilišče s češkim učnim jezikom. Kadar se bodo te obravnave izvršile, bode vlada sklepala, kaj se ima izvesti po obstoječih zdanjih zakonih, kaj pa z novimi postavami. Po njegovem mnenju bi se pa zdanje vseučilišče v Pragi moglo razdeliti samo po zakonodajnem potu. — Poslanec grof H. Clam z zadovoljstvom pozdravlja ministrovo izjavo, ki se ugodno razločuje od Stremayrovega

postopanja. Zahtevanje Čehov je pravično. — Isto naglašja Jeriček ter se zadovoljuje z ministrovo izjavo dostavljajoč, da bi se razmera glasov mej češkimi in nemškimi profesorji v Pragi nič ne spremenila. — Tudi Zeithammer pozdravlja ministrove besede z zadovoljstvom.

Nas more le veseliti, če slišimo poslance bratovskega nam naroda in najbolj nam v političnej borbi zoper germanstvo podobnega naroda češkega, zaporedom svoje zadovoljstvo izrekajoče. Kakor rečeno, radi bi pa slišali enake vladne besede tudi glede slovenskih terjatev. (Žalibog, da jih nijmo slišali! Primeri najnovejšo novico v „političnem razgledu“. Ur.)

Naš jezik in politični uradi na slovenskem Štajerskem.

Iz Ptujja 9. febr. [Izv. dop.]

Za Hohenwartovega ministerstva prošilo je več občin slavno c. kr. okrajno glavarstvo ptujsko, da jim pošilja vse dopise v slovensščini in takisto rešuje vloge. Nekaj časa vršilo se je kdekaj v tem smislu in dotičnim občinam rekalo: slovenska oključina (enclave). Občinski predstojniki bili so izdelani in prirezavali se je drugoče vse po nemških kolomerih. Lani vloženi so spet bili jednaki zahtevi, a glavarstvo pozvalo je nek urečen den občinske župane na besedo, da je odvrne od tega, kar so hteli. Mej drugimi vzroki povedal jim je okrajni glavar: same grofe in barone imam dodeljene za pomagače, ki ne znajo slovenski.

Slovenski ne znajo! prilično plačo pa vlečejo, katera se nabira iz trudov in žuljev slovenskega kmetovalca, pa nima tolike plemenitosti, ka bi potrebam svoje službe zadovoljali. Občinstvo ne zbog uradnikov, nego nasprotno. Za tako grofovstvo in baronstvo Slovenec ne mara; dajte jim službe mej svojci, nam pa domačine.

Da se predstojniki ognejo osebnih presukavanj, odločilo se je po zapisniku zahtevati pravo zagotovljeno nam v državnih osnovnih zakonih, in zaradi večje kreposti je skupno pet občin zastopano po zakonito izvoljenih odborih ponovilo svojo opravičeno željo. Vse brez uspeha, c. kr. okrajno glavarstvo vrnilo je prvopodpisnemu predstojniku zapisnik, „ker je v formalnem obziru protipostaven, ker je brez poročila in preseza prepise občinske postave 2. maja 1864, po katerih sme . . . vsak občinski zastop le za se zborovati in se smejo zborovanja samo odborniki one in iste občine udeležiti itd.“ Tega naravnoč nijena točka navedenega zakona ne omenja in tudi v odpisu nij imenovana. Paragraf 89, vsled

katerega je ovržena vloga, pravi: „Državna uprava pazi na občine samo toliko, da ne prestopajo svojega področja in da se ne ravnajo sedanjim zakonom vprek“. Je-li to nezakonito, ako občine skupno zahtevajo po svojih odborih, da se jim zadovoli glede narodnega jezika rabo zakonom pritrjeno? Kdo pa bi naj zahteval, da se jim odstrane stare zlorabe in krivice, ako ne postavni zastopi? in ravno ti zastopi terjajo, da se ravna sedanjim zakonom primerno, a ne vprek, kakor dela državna uprava v tem slučaju. Trobi nam se, pomagajte si sami in pri vladi najdete podporo; po takem spet ima visoka c. kr. vlada lepo priliko odlikovati se kakor mož beseda obetov v prestolnem govoru 1879. leta. Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Ptujju vije in suče se v eno mer tako, samo da nemčuri in neče rabiti naščine. Ogromne davke dajemo državi, zato pa tudi odločno zahtevamo od nje, da nam deli pravice, kakor se z njim mastno gosté drugih jezikov obdačenci. Poslanci slovenski! vršite vestno svojo dolžnost.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. februarja.

Telegram tukajšnjega uradnega lista poroča z Dunaja iz budgetnega odseka: Dr. Vošnjak se je pritožil, da na srednjih šolah na Štajerskem še zmirom nij paralelnih razredov se slovenskim učnim jezikom, Naučni minister je pa na to odgovoril, **da se še nij nobena potreba pokazala za take slovenske paralele**, sicer je pa tudi premalo učnih močij in učnih sredstev!! Dr. Vošnjak je to odbijal in grajal vladino postopanje nasproti Slovencem. Naučni minister odgovori, „da on stvar dobrohotno prevdarja in da ga vodijo samo dejanski in pedagogični vzroki.“

Svojega poročila pred končanjem uredovanja nijmo še dobili.

Oficijozni „Fremdenblatt“ naznanja, da bode vlada predložila državnemu zboru poseben zakon k **zemljiškej postavi** veljajoč za Tirolsko, Štajersko, Zgorenjo in Dolenjo Avstrijsko. Po tej noveli bi se po dovoljenji glavne svote zemljiškega davka v teh kronovinah ne pobiral precej zemljiški davek, nego dovolil bi se nekov prehodni stadij in bi se čakal uspeh reklamacijskega postopanja.

Hrvatski sabor je sredo nadaljeval debato o poročilu regnikolarne deputacije. Dr. Šram je v dolgem govoru zagovarjal predlogo. Potem je sledilo odgovarjanje na razne interpelacije. Na interpelacijo Starčevićovo, zakaj da je vlada vzela volilno pravico učiteljem na Reki, sekcijski načelnik baron Živković nij hotel odgovoriti, ker je interpelacija stavljen „do zagrebskega upraviteljstva in njega načelnika“, to pa da je zagrebški magi-

strat in župan. Ta odgovor je dregnil Starčevića, ki je hotel odgovoriti a mu je sabor vzel besedo.

Vnanje države.

Srbska skupščina je z večino sprejela vladno predlogo o neodvisnosti sodnikov od politične uprave.

Papež je 9. t. m. sprejel v avdijenci vélikega kneza Nikolaja, brata ruskemu carju, ter vélikega kneza Petra. Oba vélika kneza sta zatem pohodila papeževega tajnika Jakobinija.

Kaj pomaga hipni preobrat v **Bismarkovem** mnenju o evropskem miru? Komaj je par dnij minilo, ko je Bismark v parlamentu dejal, da je evropski mir zagotovljen, denes pa se je že premislil ter njegov organ trobi v vojni rog — „Gambetta hoče vojsko, ta kali evropski mir!“ Tu je Gambetta samo „grešni kozel“, na katerega Bismark svoje grehe vrača. Nemčijo strašno pritiska armada, katero ima vzdržavati. Lehko bi potem bilo, da se v nemškem parlamentu kdo oglasi in zahteva znižanja armade — „ker se nij bati vojske.“ Da bi se to ne zgodilo, zato jemlje Bismark svojo besedo nazaj.

Angleži morejo zdaj vendar enkrat jedno zmago nad boerci v **Južnej Afriki** zaznamovati. Dne 8. t. m. je namreč polkovnik Colley prijel boerce pri Newcastlu ter jih zmagal; bitva je morala biti vroča, ker je 150 Angležev mrtvih ali ranjenih. Kljubu tej zmagi pa poročajo „Daily News“, da je položnje Angležev še zmirom in kljubu tej „zmagi“ kritično, ker imajo boerci vse višine okolo Angležev zasedene.

Dopisi.

Iz Št. Petra na Notranjskem 10. febr. [Izv. dop.] Denes v jutro peljal se je z brzovlakom cesarjevič kronprinc Rudolf na svojem potovanji v Jeruzalem in druge jutrove kraje mimo naše postaje do Miramare. Ker se je bila ta vest uže prej po celej okolici razširila, zbralo se je denes na vse zgodaj lepo število slovenskega ljudstva iz okolice, Zagorja, Bistrice in drugod na tukajšnjem kolodvoru, želeč videti ter pozdraviti svojega prihodnjega vladarja, katerega se svojo mu prirojeno zvestobo do habsburške hiše jednako ljubi, kakor je očetu njegovemu, našemu presvetlemu cesarju Franc Josipu I. udano. — Brž ko se je vlak ustavil, zagrmeli so burni trikratni „živio“-klici iz mnogoštevilnih grl na kolodvoru zbranega ljudstva, in pri prvem pozdravljenji vprašal je cesarjevič jednega gospoda svojega spremstva, kaj to pomeni, a ta mu je razložil, da ga tu zbrano ljudstvo v slovenskem jeziku pozdravlja. Izstopil cesarjevič nij nič; zajutrek, kateri je bil telegrafično naročen uže dan prej za cesarjeviča in njegovo spremstvo, in kojega je vrla tukajšnja restavaterka, gospá Križajeva kakor vselej pri jednacijh priložnostih tudi sedaj na splošno pohvalo in zadovoljnost posebno okusno priredila, ponesli so v vozove, kar se je tudi kaj točno izvršilo.

Ko je bilo vse odpravljeno ter vlak k odhodu zažvižgal, zadoneli so zopet trikratni krepki „živio“-klici in uže pri prvem vstal je cesarjevič od zajutreka ter stopil k oknu in prav prijazno odzdravljaval pozdravljajočemu ga ljudstvu. Tako so Pivčani in Kraševci zopet pokazali, da so lojalni, da verno ljubijo svojega vladarja in celo družino njegovo.

Iz Kroke 8. februarja. [Izv. dop.] Dne 2. februarja je naša čitalnica bila napravila veselico. Ob 7. uri se prične igra „Strast in krepost“ in akoravno smo imeli dve novi igralki, sme se reči, da sta dobro igrali. Po igri je bilo petje s spremljevanjem na harmonijumu od pevovodja g. J. Zupana mlajšega.

Peli sta gori omenjeni igralki lepe pesni „Radostno popotvanje“, „Žalost“, in morali ponavljati. Hvala gre pevovodji g. Zupanu in igralcem, ki pripomorejo v probudo in k omiki priprostega slovenskega ljudstva. — Tombola je bila živahna, v 3. sobah. Po tomboli je bil ples v spodnjih prostorih, v zgornjih pa se je radovalo občinstvo pri vincu in poslušanji lepega narodnega petja.

Iz Leskovca pri Krškem 9. febr. [Izv. dop.] Nemškutarski učitelj Žvokelj, kateri bi moral zdaj, ko to pišem, uže v Krškem v luknji sedeti, se predrzne v „Slovenskem Narodu“ od 5. febr. t. l. nekaj o Leskovskih šolskih razmerah lažnjivo kvasiti, kar ga še le bolj smeši. — Ker pa omenjenega Žvokeljna ves slovenski svet po njegovem famoznem dopisu „Ilhuts Airam“ iz ljubljanske „Schulzeitung“ predobro pozna, nij vreden, da bi pošten človek ž njim dalje polemiziral, tem manj ker je bilo njegovo moralično obnašanje vedno zelo slabo: tukaj pri nas se je pa tako zelo spozabil, da je od sodnije od dveh inštanc na 6 tednov zapora poostrenega s postom obsojen bil. To je bil pa sam v svojem „poslanem“ pripoznal. — Za sedaj „suficit“. — Ko bi se pa utegnulo ono človeče še oglasiti, bodem mu pa pozneje bolj natančno posvetil.

Jakob Cepuder.

začasni vodja tukajšnje šole.

Iz Središča 6. febr. [Izv. dop.] Številjenje ljudi pri nas je spet pokazalo, da je Središče vseskozi narodni trg. Le naša dva židova in njih rodbine in naša navadna dva nemčurja so so dali „tajč“ zapisati. Opozoriti je treba Središčane, da ne privolijo v to, da bi si tukaj domovinsko pravico pridobil jud F., ki je v teku malo let pri nas obogatel in si uže tudi posestvo v Središči kupil. Ta človek je od pete do temena „židov“, lakomen, brezobziren. Tudi na visoke obresti denarje posojuje. Svojega pajdaša židova L. na vsak način podkopava. Saj vidimo dalje tudi židove povsod v ozkeji zvezi z našimi najhujimi sovražniki.

Dalje še moram človeka nekoliko omeniti, ki pri nas v Središči dosti neprilike dela. To je naš zakotni fiškal L. J. Ta človek je ves dan po krčmah ali pa pri sodnji v Ormoži steple, tožbe sprejemlje, in je v zvezi z necim pisarjem izpeljuje. Prav čudne reči se slišijo o tem delovanju. Okrajni g. sodnik pa se za to ne briga menda.

Iz slovenskih gor 2. februarja. [Izv. dop.] Slučajno sem prišel po nekem opravilu do izvrstnega narodnjaka, občinskega predstojnika, ki se je baš z ljudskim štenjem pečal ter rabil slovenske tiskovine (nemške je dotičnemu okrajnemu glavarstvu nazaj vrnil). Mož mi je uže dolgo let znan; kakor znanec in prijatelj mi kar na enkrat privleče pismo iz žepa ter mi je izroči s prošnjo; naj je v javnost spravim, ker je za one „dorfbotejeve“ aposteljne morda kake važnosti, ker oni trdé, da slovenski se nij treba učiti, češ, da vsak se uže doma pri materi dovolj nauči. A kako slovenščino govoré posebno pri takih družinah, ki se hočejo od drugih nekoliko odlikovati in pri katerej je gospodar kak doslužen „Unteroficir“, tam se sliši: prinesi mi „rok“, „hauzne“, „binterštifle“ itd.! Ako pa več takih modrijanov skupaj pride, se poslužujejo „nobel“ jezika, nemške godlje. Takih šalobard, hvala Bogu, pri nas uže nij dosti, a vendar nekaj jih je še celo na krmilu občin. Kako hočejo eksclerirati z nemščino, je dokaz sledeči dopis, katerega naj somišljeniki obdudujejo:

von Ternovetzberg

Von der gemeinde Ternovetzberg wird ersuch die gemeinde Smolinzen für den Zuständigen Josef Golob von 9ten februar 1878. Winzerbuch erhalten hat. Nemen sie im in die Gemeinde oder müssens im Spitalh lassen füren mir werden in nicht mer hier haben sie kan auch nicht alles sorgen weil der Josef ist schon über 2 Jahr krank mussens im in 3 Tagen abholen oder zusammen sameln damit das er was zum Eesen wird haben ist alles gut Geld haben so wenig überal mehl oder fisolen düres Obst Brod und auch Kukoruz und auch Schmolz bis samstag sollen zum Hern gemeinde Vorsteher zusammen bringen dan wird die Eegatien abholen komen wen aber die nicht geben wohlen so müssens im in 3 Tagen abholen und alle 3 in einen Haus.

Ternovetzberg am 16ten Jänner 1881.

Franz Kramberger
G. V.

Dalje imam še dostaviti, kako se naši domači rokodelci popačijo, ko pridejo v dotiko z drugimi glede narodnosti. Dokaz evo ga: Marburg 27. Jänner. Ljibe schvoger! Ich gebe dir bekant dass ih dise schtifel bekommen hob und gebe dih bekand dass mir disse schtifel zo klan sein, aber ich berti schon dises Gelt schon so bolt dass meglich bist schiken Franz Stehar mp

Z Dunaja 7. febr. [Izv. dop.] Mej dunajskimi slovanskimi društvi stoji na prvem mestu „Slovanska Beseda“ toliko gledé števila svojih članov kolikor gledé svojega delovanja. To društvo nam je tukaj tako rekoč oficijalen predstavljatelj Slovanstva ter se more z vsakaterim drugim društvom meriti. Tu se shajajo Slovani vseh plemen, samo da Čehi, katerih ogromno število tu na Dunaji živi, naravno v tem društvu prevladujejo, tako da je oficijalni jezik Slovanske Besede na Dunaji češki jezik. Slovencev je v tem društvu samo trojica, kar nikakor ne odgovarja številu stalno na Dunaji bivajočih Slovencev. To napako imamo Slovenci, da se na tujem prenaglo asimilujemo s tujim življenjem ter gnojimo tujcu njegovo onemoglo kri. Slovani istočne cerkve ohranjajo vse svoje posebnosti tudi na tujem, ravno tako Čehi in Poljaki, kateri se celó v Ameriki ne pojanjavajo. Vsaj imamo doma skoro uže v vsakej vasi čitalnico ali bralno društvo, ne čutijo li dunajski Slovenci tudi potrebe združevati se? Tu ne govorim o naših dijakih, ki imajo „Slovenijo“, slovensko „literarno društvo“, kateri so članovi akademickemu spolku in kateri si ravno sedaj stvarjajo vseslovansko dijaško društvo — čast jim — samo našim „filistrom“ na srce govorim, da pristopijo v Slovansko Besedo ter si stojijo krog, v katerem ne bi jim bilo treba „umgangssprache“, katere se poslužujejo po kavarnah ali gostilnah, akoravno jih je devetorica okole mize, namesto desetega brata pa nemški „bruder“ mej njimi sedi. Kako lepo je videti Čeha v Slovanskej Besedi „na kulečniku hrata“, (biljarirati), okolo stola „plzensko pivo pit“ v salonu „slečinke besedou tancovat“, v čitalnici „panove noviny čist“. Zakaj se i mi Slovenci na Dunaji živeči ne shajamo v tem narodnem domu? Posamezniki se pogubljevamo po širokem mestu, ali če se snidemo v enem središču, koristili si bodemo drug drugemu in — domovini,

Slovanska Beseda na Dunaji je sedaj v 17. letu svojega obstanka, ima lepo knjižnico, kakeršne Slovan ne more na Dunaji drugod iskati, šteje namreč 2164 zvezkov i knjig ter

ima v svojej čitalnici 48 časopisov, prireduje koncerte i plesalne zabave, ima biljar, tudi gostilna je v hiši (Restauration zur Linde, I. Rothenturmstrasse 12), natakar vas pa vpraša: **chcete-li piva?** Vlni je bilo tudi 5 predavanj v društvu, vsi v češčini, mej temi tudi jedno od dr. Emil Holuba, znanega afrikanskega cestovatelja.

Slovenska Beseda je imela vlni 279 članov, a na čelu jej je uže mnogo let grof Harrach, našim čitateljem gotovo izvesten iz sporočil iz državnega zbora potegnoviši se vlni za češke šole na Dunaji in za slovenske narodne šole na Koroškem. Kakor uže omenjeno, so članovi večinoma Čehi, trojica Slovencev gg. Firbas, Navratil i R. Poznik, za te tri Slovence pa je izvoljen v odbor „Besede“ g. Radivoj Poznik — četvorica Srbov, dva Rusa, jeden Hrvat pa pol Poljaka. Da slovenska vzajemnost, kje si? Skoraj da je res, kar je rekel neki govornik zadnjič v seji Slovenije na čast Vodnikovemu spominu, da nam je namreč Slovanom vzajemnost samo lepa beseda, v istini pa da je nij mej nami.

Torej da končam ter da zopet ponovim glas, ki je bil uže večkrat v dopisih z Dunaja tiskan, Slovenci dunajski, pristopimo k Slovenskej Besedi!

Pripis: 16. februarja napravi Slovenska Beseda v cvetličnih dvoranah elitni venček, katerega naj se udeležé vsi Slovenci, ki se hočejo zabavati mej slovanskim svetom.

Iz Prage 9. februarja. [Izv. dop.] Kakor se zdaj uže precej časa iz tukajšnjih čeških novin kaže, zavladao je v češko-narodnih krogih zopet zaupanje v Taaffejevo ministerstvo, zaupanje tako v njega obstanek, kakor tudi v njega dobro voljo, dati koncem Čehom v narodnem oziru to, kar zdaj zahtevajo, ko so se postavili na stališče ustave. Čehi, to se ve da, nómajo toliko radikalnih in prvotnih narodnih terjatev, kakor jih imamo še mi Slovenci, kajti češki jezik je v uradih na Češkem uradni in v gimnazijah ter realkah učni jezik. Le še na univerzi nij popolnem ravnopraven, dasiravno je tudi uže tja prodril kot učni jezik. In da se bode vprašanje ravnopravnosti tudi na vseučilišči Pražskem uresničilo, kljubu vsemu vpitju Nemcev, videti je iz vsega. Uže je za to vprašanje sestavljena komisija in celo minister Conrad se je baje toliko udal, da priznava opravičenost češke terjatve. —

Pri poslednjem štetju ljudij, pri katerem so se pa Čehi po svojih mestih glede vpisavanja svojega jezika bolj moževski držali, nego li berem o svojih slovenskih rojcah, — pri tem ljudskem štetju se je tudi na Češkem pokazalo, da žid ali jud večjidel z Nemcem in proti Čehu vleče. Zato se je pa spet pokazala mej narodom neka povečana mrzost zoper juda, ki pride in se naseli mej narod, potlej se pa povsod mej njegove sovražnike vpisuje.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 11. februarja. Finančni minister je predložil postavo o določenju glavne svote gruntnega davka na 15 let s 37½ milijonov na leto. Tisti plačevalci gruntnega davka, pri katerih je povišanje davka nad 10 procentov veliko, dobodo olajšanje in še le v teku desetih let se jim novi davek sukcesivno zviša.

Mnogo hrupa dela in veliko pozornost vzbuja najnovejši Vesteneckov škandal. (Tega škandala mi še dozdej omenili nismo. Čakali smo avtentičnih poročil. Ve-

steneck, veliki državnik nemškutarski, je namreč baje pijan te dni necemu uradniku v Litiji okna pobil. Ur.)

Domače stvari.

— (Tukajšnjih srednjih šol prvo poluletje) se denes završuje ter imajo dijaki po dotičnih cerkvah za to mašo.

— (Slovencem veselo novico) imenuje „Gosp.“ vest nemško-liberalnih listov, da gre g. Waser, predsednik graške nadsodnije, v pokoj.

— (Soareja pri deželnem predsedniku.) Zadnja soareja pri gospodu deželnem predsedniku Winklerju bila je, kar se tiče bleska in števila udeležencev še sijajnejša, kot prva. Zbran je bil svet starega in tudi novejšega kranjskega plemstva. Pa tudi meščanstvo in drugi stanovi bili so zastopani in to v tako mnogem številu, da so se prostori hipoma napolnili, in da se je takoj v pričetku razvilo živahno življenje. Gostove, ki so bili vabljeni iz obeh političnih strank, sprejemala sta gospod deželni predsednik in njegova ljubeznjiva gospa. Opazovale so se ta večer toalete, ki so morale srce ogreti najhujšemu sovražniku pariških mod. Na prvem mestu odlikovala se je mlada gospa znanega tukajšnjega bankirja, ki je nosila prekrasen in kakor so skušenci trdili na tisoči vreden kinč. S posebno radostjo pa smo opazovali venec krasnih gospic, mej katerimi je bilo premnogo takšnih, spomladanskih, kakor iz solnčnih žarkov sestavljenih stvaric, katere uže Heine opeva, in pri katerih se človeku dozdeva, da natura nij ravnala prav, da takej mladosti nij dodelila večnega ohranjenja. Kot vestni opazovalci lahko trdimo, da se pri veselici, katera se je končala še le proti šestej uri v jutru, nij dolgočasil nikdo, kar nij gola fraza, temuč čista resnica. —a—

— (Literarno zabavno društvo „Triglav“) ima v soboto 12. redno zborovanje. Spored: 1. Čita se zapisnik. 2. „Slovani od početka do razdeljenja v razna plemena“ III. čita g. Gabron. 3. Poročilo o novem poslovnem redu. 4. Posameznosti. Gostilna: „Maiffredy-bierhalle“, pritlično. Začetek ob 8. uri zvečer.

— (V svojem poklici unesrečil.) Poroča se, da je Jurij Kahn, župnik v Zagorici na Koroškem padel sè skale, ko je šel v hribe bolnika previdet, in se ubil. Župnik je bil obče priljubljen mož.

— (Umrta) sta dné 3. februarja duhovna na slov. Štajerskem, Janez Jug, kurat pri sv. Lenartu nad Laškim, 70 let star, in Luka Sevšek, župnik v Artičah, star 70 let.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanskej škofiji.) Na mesto g. J. Rozmana je imenovan za kateheta v mestnih deških ljudskih šolah g. Janez Gnjezda, za namestnika v Šent-Lamprecht g. Karel Ceme, dotlej kaplan v Mengši. V Šmihel pri Novem mestu gre za kaplana g. Pavel Kramar, v Selce g. Janez Hudovernik, v Begunje g. Fr. Zorec; na Ig g. Jarnej Zupanec iz Kamnegorice; g. Jakob Sušnik je dejan v pokoj. Umrta sta g. Vaclav Peharec, župnik v Sori, 9. jan. in g. Jakob Vindišar, kaplan v Križah pri Tržiči, 28. jan. Sora fara je razpisana za meščanske sinove ljubljanske ali kranjske.

— (Obsojen) je bil pred porotniki v Celji 7. t. m. 20letni Janez Artiček iz Hrastja zarad požiganja na 4 leta ječe.

— (Nova žandarska postaja) se je odprla v Višnjeji gori.

— (Ljudsko štenje v ljubljanskem okraji.) Občina Device Marije na Polji, h katerej pripadajo Laze, Podgrad, Gorenji in Dolenji Kašelj, Zalog, Slape, Zgornja in Spodnja Zadobrova, Sneberje, Studenec in Vevče, ima po novem ljudskem štenji v 397 hišah 3205 duš (1869. leta 359 hiš in 2481 duš, zdaj več 38 hiš in 724 duš); Račina, h katerej se štejejo Predole, Velika in Mala Račina, ima zdaj 70 hiš in 444 duš, (1869. leta 63 hiš in 371 duš, ima zdaj več 7 hiš in 73 duš); občina Ježica ima z Jaršami, Ježico, Klečami, Malo vasjo, Savljami, Stožicami in Tomačevim 244 hiš in 1532 duš, (1869. leta 232 hiš in 1413 duš, tedaj ima zdaj več 12 hiš in 119 duš, kakor pred 11 leti. —

— (Tatú ubil) je magazinski nadzornik Wildner iz Maribora. Našel je bil namreč 12letnega dečka, ko mu je ta ravno premog ali kameneno oglje kradel in ga je pobil. Porotniki v Celji so ga dné 9. februarja jednoglasno nekrivega izpoznali in bil je oproščen.

— (Požar.) Iz Plešč na hrvatsko-kranjskeje meji se nam 8. t. m. piše: Pogorelo je 6. t. m. ob dveh zjutraj posestvo J. Turka od Žagarjev blizu Čabra. Čuje se da mu je nesrečo neprijatelj učinil. Ubogi nij mogel drugzega rešiti nego jedino to, kar je na sebi imel. Škoda mu je cenjena na 2800 gld. Revez je ravno pred par leti si novo hišo sezidal in nij bil še zavarovan, sada nij mu druge pomoči, nego da se prosi za pomoč od strani dobrotnikov. Koji ubogemu revežu želijo kaj darovati ali v nesreči pomagati, onim se bode posebno zahvala izrekla.

— (Iz odbora kranjske kmetijske družbe.) Ministerstvo kmetijstva naznanja odboru neko uže staro sredstvo zoper krompirjevo bolezen z željo, da ga odbor razglasi in poizve, ali je tudi na Kranjskem skušeno bilo; — odbor je sklenil razglas po „Novicah“. — Drug dopis slav. ministerstva kmetijstva objavlja odboru, da popolnem odobri v predloženem računu razloženo porabo onih 600 gold. državne podpore, katero je podkavskeje in živnozdravniškeje šoli ministerstvo za leto 1880. dalo. — Vodja deželne sadje- in vinorejske šole na Slapu gosp. Dolenc poroča o nasvetu g. Ogulina, po katerem naj bi se peške amerikskega grozdja nakupile in iz njih trte amerikske zaredile, katerih se neki trtna uš ne loti. Gosp. Dolenc je — čeravno je po skušnjah dognano, da tudi amerikska trta nij varna phylloxere — vendar vsekako za to, da bi v vinogradih Slapenske šole zaplodile se tudi amerikske trte in se je zato obrnil do deželnega odbora s prošnjo, naj mu za nakup pešká amerikskega grozdja dovoli nekoliko kredita; — od sl. ministerstva kmetijstva pa centralni odbor o istej zadevi nij še dobil odgovora. — Ker je odboru predložena knjižica gosp. F. Kufalta o trtnoj uži jako všeč bila, se je sklenilo gosp. Kuralta vprašati, ali bi se ne napravil prevod slovenski. — Vsled vloge podružnice novomeške, naj bi družba kmetijska delala na to, da se odpravi kmetovalcem na deželi nadloga ciganov, se je vršila obširna in temeljita razprava, iz katere se je razvidelo, da postava zoper potepuhe (Vagabundengesetz), potem postava od 10. maja 1873. leta in raznovrstni drugi ukazi zadostovali bi brez posebne postave zoper ciganstvo popolnem, ako bi se strogo izvrševali (eksekvirali), zato se je sklenilo obrniti se do slav. deželne vlade, naj bi se z ozirom na res veliko nadlogo cigansko znova oklicale vse dotične po-

stave, po katerih se more zabraniti klateštvo ciganov po naši deželi; treba pa bi tudi bilo, da se potepuška postava o tem predrugači, da ne bi samo c. kr. okrajna glavarstva, ampak tudi županstva pravico imela, žandarje na pomoč poklicati o sili ciganov; — c. kr. deželna nadsodnja in c. kr. okrajne sodnije pa naj bi se naprosile za strogo izvrševanje kazenske postave, kadar se cigani zasačijo pri hudobnih namerah.

Razne vesti.

* (Tatvina.) Jerob nekih sirot v Jagru je v 14 letih svojega jerobovanja posestvo svojih varovank zadolžil za 100.000 gld. in nobeno leto nij plačal davka. Ko je on postal jerob, je bilo hišnega in gospodarskega orodja za 14.000 gld., v gotovini pa 25.000 gld. Jerob je imel čas, da je ušel.

* (Stava za 500.000 novih krajcarjev.) Dva Dunajčana sta baje vsak za 15.000 goldinarjev stavila, da bosta do leta 1883. nabrala 500.000 samih novih krajcarjev. Na Dunaji baje zdaj kar love krajcarje.

Išče se

pošten in čvrst neozžen **pristavnik** (majer), ki je izurjen tudi v gozdarstvu ter vaju pri žagah in kupčiji z lesom in zna dobro vsaj slovenski pisati. — Pismene ponudbe naravnost pod naslovom: **Fran Kotnik v Verdu pri Vrhniki.** (63—3)

Dunajska borza 11. februarija

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	72	gld.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74		40	
Zlata renta	89		40	
1860 drž. posojilo	130		25	
Akcije narodne banke	815			
Kreditne akcije	287		25	
London	118		80	
Srebro	—		—	
Napol.	9		37 1/2	
C. kr. cekini	5		55	
Državne marke	57		90	

Št. 1562.

(76—2)

Razglas.

Magistrat naznanja, da bo zapisnik volilcev v dopolnenje srenjskega zastopa za leto 1881 v ekspeditu od 7. februarja do 5. marca 1881 v splošni pregled ležal.

Vsak za volitev opravičen ima pravico, zoper ta zapisnik, ako meni, da je kdo, da néma volilne pravice, izpuščen ali ne v pravi volilni razred uvrsten, reklamirati.

Ta reklamacija mora pa do 10. marca 1881 magistratu ustmeno ali pismeno gotovo predložena biti, ker na pozneje vložene reklamacije se ne bo več ozir jemalo.

To se hišnikom za-se in da svoje za volitev opravičene stanovalce opomnijo, naznani.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 3. februarja 1881.

Župan: **Laschan.**

Vodstvo deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu pri Vipavi
ponuja **najlepša in najcenejša**

sadna drevesca

po sledečej ceni:

Jabelka komad po	30 kr.	25 kr.
Hruške " "	40 "	35 "
Črešnje " "	30 "	25 "
Fige po 20 kr. "		(85—1)

Naznanilo o novo pričetej kupčiji.

P. T.

Usojam si blagorodnemu občinstvu uljudno naznanjati, da sem v hiši gospoda **Tomaža Götz-a, Thegetthofstrasse h. št. 31** (preje hôtel Wohlschlager) pod imenom

Alojzij Mayr

prodajalnico sè specerijskim, materijalnim in barvarskim blagom ter domačimi pridelki

napravlil. — Obračam se na blagorodno občinstvo s prošnjo, moje podvzetje z obilim obiskovanjem podpirati. Zagotavljam, da si bom z vso močjo prizadeval zaupanje s cenim in izvrstnim nepokvarjenim blagom in s poštenim ravnanjem pridobiti.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Mayr.

Maribor, februarja 1881.

(86—1)

Gumi-bonbon,

boljši, nego vsak drug, kolikor se ga okolo prodaja,

rabi z najboljšim vspehom

zoper kašelj, hripavost in katarno stanje organov, s katerimi se sope.

V škatljicah po 10 kr.

prodaje (490—16)

GABRIEL PICCOLI,

lekar „k angelu“,

na dunajskej cesti v Ljubljani.

Umri so v Ljubljani:

- 9. februarja: Jancz Zakotnik, trgovec z zeljem sin, 1 1/2 leta, na Poljanskem trgu št. 5, za tuberkulozo. — Franc Matozeli, hišni posestnik, 29 let, sv. Florjana ulice št. 13, za jetiko.
- V deželnej bolnici:
  - 4. februarja: Milha Knaus, dninar, 58 let, za slabostjo.
  - 7. februarja: Lucija Novak, dekla, 25 let, za vročinsko bolezen. — Helena Grum, gostaška, 72 let. — Franc Petaver, delavec, 23 let, za jetiko.

V Förderl-ovej pekariji,

Lingarjeve ulice,

vsak dan

friske pustne krofe.

Tuji.

11. februarja:

Pri **Maličiči**: Stein iz Offencurga.
Pri **avstrijskem cesarju**: Fallinger, Heichlinger iz Ljubljane. — Berčič iz Čemšenika.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

rožnovski maho-rastlinski celtilčki,

priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezni, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajoč se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.

Bl. g. lekarnarju **J. Seichertu** v Rožnovi.

Ker imam mnogo oseb, katere so kronično na pljučah bolne, Vas prosim, da mi s poštanim povzetjem pošljete en zavitek izkušenega radgostskega - pljučno-prsnega čaja, kateri mi je bil zelo priporočen in ga hočem tudi zdaj sam poskusiti pri svojih bolnikih.

S poštovanjem se priporoča

Dr. Josip Šipek,

c. kr. policijsko-okrajni zdravnik v pokoji.

V Svitavi, dné 20. decembra 1877.

Gospodu lekarnarju **J. Seichertu** v Rožnovi poleg Radgosta.

Mene je bolezen v želodci tako mučila, da sem malo ne zdvojil. Niti sovetje zdravniški niti mazila in balzami mi niso pomogli. Izgubil sem vso nadejo, da še kedaj ozdravim. Kar začnem upotrebijati radgostski univerzalni čaj, in o j čudesa! vsak dan sem bil boljši, in zdaj upam, da v kratkem popolnem okrevam. Slavni Radgost nosi v svojem naročji najzdravnejših rastlin. Blagovolite mi dakle s poštanim povzetjem pošlati tudi za mojega za jetiko hirajočega prijatelja dva zavitka radgostskega čaja in 3 škatljice mahorastlinskih celtilčkov.

S poštovanjem se beleži

(521—2)

J. Donat, učitelj.

V Stanovici (na Češkem) 17. dec. 1877.

Gospodu lekarnarju **J. Seichertu** v Rožnovi.

Priporočilo svojega sorodnika slušajoč, Vas prosim, da mi s poštanim povzetjem pošljete 2 zavitka slavnega radgostskega univerzalnega čaja.

Fran Rossipal, gozdar.

V Zagrebu na Hrvatskem dné 3. sept. 1877.

Od tega po zdravniške razložbi in predpisih pripravljani čaj, velja za 11dnevno rabo pripravljani paket z nakazom o rabi **1 gld. av. v.** Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov **50 kr.** Za kolek in zavijanje pa **10 kr.** posébe.

Radgostski univerzalni čaj in **Rožnovski maho-rastlinski celtilčki** dobivajo se **edino** le v lekarni **J. Seichertu** v **Rožnovi** na Moravskem, in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštenu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: **W. Mayr** v **Ljubljani**, **W. König** v **Mariboru**, **S. Mittelbach** in **J. Cejček** v **Zagrebu**, **Barmherzige Brüder** in **A. Nedved** v **Gradi**, **A. Marek** in **J. Kupferschmid** v **Celji**, **O. Russheim** v **Lipnici**, **Carl Grabacher** v **Murau**, **J. Illing** v **Rotenmanu**, **W. Thurnwald** v **Celovci**.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materijalnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda za oči, prirejena natanko po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravna je za okropjenje in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnika motila v njegovem pokicu, frišni ali stari prisad na očeh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo velja **70 kr.**, za kolek in zavoj **10 kr.** več.

Prava se dobi **samo naravnost** iz lekarne v kopelišči Rožnavi.

Rožnovski cvet za žilce, hitro in trajno zdravlja putiko, trganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica **70 kr. av. v.**, za kolek in zavoj **10 kr.** več. **Pravi** se dobi **samo naravnost** iz lekarne v Rožnavi (Moravska).